

ОДНО СЪБРАНИЕ
49-454-06-572
26 / 03 / 2024

43
16

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на здравеопазването

26.3.2024 г.

X 02-01-87/26.03.2024

Signed by: ANETA LYUBENOVA TODOROVA

ЧРЕЗ

Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 49-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО

ЕЛИСАВЕТА БЕЛОБРАДОВА

НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ ОТ ПГ НА

ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ

На Ваш № 49-454-06-572/15.03.2024 г.

На Наш № 02-01-87/15.03.2024 г.

ОТНОСНО: Деинституционализация на грижата за деца в България

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО БЕЛОБРАДОВА,

Процесът на деинституционализация и закриване на 137 институции за деца, 32 от които са Домовете за медико социални грижи за деца (ДМСГД) стартира през 2010 г., когато в условията на прозрачност и обществен консенсус за посоката и пътя, който следва да бъде извървян, се прие Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ и през всички тези години съвместно с всички заинтересовани страни се работи в тази посока.

В резултат на дългогодишната национална политика по деинституционализация от 137 институции за деца останаха само 4 ДМСГД, които съгласно Закона за социалните услуги трябва да се закрият до 31 декември 2025 г.

Постепенно се постигна намаляване на броя на децата, отглеждани в ДМСГД (намалението е 93,2% - от 2 681 през 2010 година до 182 към 28.02.2024 г.).

По отношение на координацията и управлението на процеса по деинституционализация Ви информирам, че още през 2011 г. със Заповед № Р-158 от 20.06.2011 г. е създадена Междуведомствената работна група (МРГ) на високо ниво, която осъществява политическото управление и координация на процеса по деинституционализация. Допълнително е създадена и Постоянната експертна работна група, която осъществява координацията и консултацията между всички заинтересовани страни на експертно ниво.

Основните ангажименти на МРГ са свързани с управлението на цялостното прилагане на плана за действие, наблюдението, оценката и координацията на конкретните дейности и политики. Принципно работната група се ръководеше от ресорния заместник-министър председател. В състава ѝ бяха включени министрите на труда и социалната политика, регионалното развитие, образованието и науката, здравеопазването, земеделието и храните, финансите и Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ). Председателят на Държавната агенция за закрила на детето бе секретар на работната група и организацията на заседанията на МРГ бе поверена на ДАЗД.

С приемането на План за действие в изпълнение на Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета за създаване на Европейска гаранция за детето (2030) през 2023 г. и дейностите в подкрепа на процеса по деинституционализация станаха част от плана, а координацията на политиките за децата преминаха към създаденият механизъм за координация и управление на процеса по изпълнението на плана за Европейска гаранция за детето, в който са включени и активно участват всички заинтересовани страни.

Със Заповед № Р-20 от 31.01.2023 г. на министър-председателя е създадена Междуведомствена работна група (МРГ) на високо ниво с участие на всички отговорни институции на ниво министри и ръководители, като групата се председателства от министъра на труда и социалната политика.

Със Заповед № РД-02-55 от 12.04.2023 г. на министъра на труда и социалната политика е създадена Постоянна експертна работна група (ПЕРГ) за подпомагане на координацията и мониторинга на процеса по изпълнение на плана. В нея участват представители на всички ангажирани институции и организации, включително и от гражданския сектор и академичните среди, като групата се председателства от националния координатор по Европейската гаранция за детето. ПЕРГ има за задачи - да осигурява координацията между държавните институции и други организации, ангажирани с

дейности от плана, да извършва наблюдение и мониторинг, както и да разработва двугодишни оперативни планове и доклади за напредъка и резултатите по изпълнението на Препоръката на Съвета.

Информация за работата на МРГ и ПЕРГ, както и за оптимизация на процесите може да бъде предоставена от Министерство на труда и социалната политика.

Във връзка с поставеният въпрос дали има вече решение какво ще се случи с децата, настанени към момента в специализирани институции, както и с медицинските специалисти, грижещи се за тях, Ви информирам следното:

За осигуряване на най-добрата грижа за децата, съобразена с потребностите им, както и в изпълнение на стратегическите ангажименти и законовите разпоредби за закриване на ДМСГД, МЗ и Агенцията за социално подпомагане (АСП) продължават активно да работят за извеждане на децата от ДМСГД и тяхното закриване.

Към 28.02.2024 г. във функциониращите 4 ДМСГД са настанени 182 деца с увреждания, част от които са с тежки множествени увреждания. За всяко от тях е извършена оценка на потребностите и е определена най-подходящата мярка за закрила. В тези оценки са посочени индивидуалните потребности на децата, направени са конкретни препоръки за необходимата последваща грижа и е предложена съобразно с потребностите мярка за закрила – връщане в биологичното семейство, настаняване в семейство на близки и роднини или приемно семейство или настаняване в социални или интегрирани здравно социални услуги за резидентна грижа. Агенцията за социално подпомагане, като орган за закрила, ежемесечно предприема мерки за извеждане на децата, съобразно направените препоръки и при осигуряване на най-добрата грижа в зависимост от потребностите им.

За част от децата с тежки множествени увреждания, за които на този етап не може да бъде осигурена семейна среда, и за които е планирано да бъдат насочени за отглеждане в резидентни интегрирани здравно-социални услуги с постоянна медицинска грижа, МЗ изгради и частично оборудва 6 интегрирани здравно-социални услуги с постоянна медицинска грижа - в Кърджали и Хасково, и по две в Казанлък и Стара Загора. До края на м. юни 2024 г. се предвижда децата да бъдат настанени в тях.

С оглед на факта, че в ДМСГД могат да бъдат закрити след като се изведе и последното дете, а в ДМСГД са останали само деца с тежки увреждания и процеса по извеждането им е силно затруднен, към министъра на труда и социалната политика е създаден и Съвет за подпомагане на процеса по извеждане на децата от ДМСГД във Варна, Кърджали, Плевен и Стара Загора и предотвратяване на настаняването на деца в тези домове (Съвета). Сред основните задачи на Съвета е идентифициране на затрудненията,

свързани с приключване на процеса по деинституционализация на децата от ДМСГД и предложение на мерки за тяхното преодоляване, разработване на методически насоки за недопускане настаняването на деца в ДМСГД до окончателното им закриване и на насоки за работа и взаимодействие с местните общности, в които изведените от домовете деца ще ползват услуги за резидентна грижа. Във фокуса на работата на Съвета е и да предложи подход за подкрепа на развитието на приемна грижа за деца с увреждания и на заместваща грижа за децата от ДМСГД след тяхното преместване в семейна среда. Сформирани са и местни звена, които да подкрепят извеждането на децата. Повече информация за работата на Съвета и местните звена може да се предостави от МТСП.

В ДМСГД, освен дейностите по продължително медицинско наблюдение и специфични грижи за децата, настанени на резидентна грижа, се осъществяват и дейности по диагностика и рехабилитация на деца от общността, които са с хронични заболявания и медико-социални проблеми. Това са дейности, които активно се развиват през последните години чрез дневните центрове в ДМСГД, именно поради голямата необходимост на децата с увреждания и техните семейства от такъв вид услуги. За 2023 г. са преминали 1 123 деца от общността, които са получили дневни или почасови грижи за рехабилитация и физиотерапия, логопедични и психологични услуги на място в центъра или в дома на детето. Тези дейности са изключително важни за процеса на деинституционализация на децата, от една страна за предотвратяване на институционализирането на деца от общността чрез подкрепа на семействата им при отглеждането на деца с увреждания и хронични заболявания, а от друга – за подкрепа на семействата на вече изведените деца с увреждания.

В тази връзка МЗ предвижда да продължи подкрепата на семействата на деца с увреждания и хронични заболявания от съответните общини и области, където ще бъдат закрити ДМСГД, по отношение на назначаване и провеждане на ранна диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация на деца с увреждания и тежки хронични заболявания и обучение на родителите им за поемане на грижата в семейна среда; посещения от медицински специалисти за оказване на специфични грижи за деца с увреждания и тежки хронични заболявания, отглеждани в семейна среда и в социални услуги от резидентен тип, чрез разкриване на нов вид лечебно заведение – център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания /ЦКОДУХЗ/ на мястото на закритите ДМСГД.

В дейностите, които ще извършва ЦКОДУХЗ е предвидено да се поеме именно тази част от функциите на ДМСГД по грижата за децата с тежки увреждания – провеждане на ранна диагностика, диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация,

които са изключително необходими за подкрепа на родителите на децата с увреждания и предотвратяване на институционализацията на децата. Тези дейности са наложителни не само за превенция на институционализацията на деца, но и за превенция и профилактика на уврежданията при децата и минимизиране на последствията от уврежданията.

Със създаването на ЦКОДУХЗ ще се използва най-пълноценно наличният ресурс на здравната система и няма да са необходими допълнителни инвестиции в инфраструктура и персонал за изпълнение на поетите ангажменти в актуализирания План за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“. Предвижда се голяма част от квалифицирания персонал, съобразно функционалните им компетенции, да бъде нает в ЦКОДУХЗ и в центровете за резидентна интегрирана здравно-социална услуга за деца с увреждания с потребност от постоянни грижи.

В заключение Ви информирам, че МЗ планира да завърши процеса на деинституционализация с необходимата социална отговорност, грижа и внимание не само към най-уязвимата част от обществото – децата, настанени в ДМСГД, но и към хората, които полагат грижи за тях.

С уважение,

25.3.2024 г.

X

Signed by: Hristo Ruskov Hinkov

ПРОФ. ХРИСТО ХИНКОВ

Министър на здравеопазването